

Burgemeester bedreigen? Bel eerst je psychiater

INTERVIEW 'Lone wolves' in kaart gebracht

Edwin Kreulen

"Nee, de koning wil je echt geen kwaad doen." Dat moet je niet zeggen tegen een solistische bedreiger met psychische problemen.

Dat zijn de woorden van psychiater Jasper van Marle, bestuurslid van Fact Nederland. Hij was bij GGZ Drenthe jarenlang betrokken bij de Fact-teams die 'zorgmijders' thuis bezoeken. Gisteren werd bekend dat justitie in samenwerking met de geestelijke gezondheidszorg een groep van ongeveer driehonderd 'solistische bedreigers' in kaart heeft gebracht. Het gaat om mensen die bijvoorbeeld leden van het Koninklijk Huis of landelijke politici bedreigen. Veelal hebben ze psychiatrische problemen en daaraan verwante omstandigheden als dakloosheid of schulden. Van deze groep vormen een kleine vijftien volgens de politie een groot risico.

Motief van dit soort bedreigers is vaak angst. "Iemand is er dan heilig van overtuigd dat een ander een directe bedreiging voor hemzelf betekent", zegt Van Marle. "Zo iemand ziet geen alternatief, hij móet wel actie ondernemen, vindt hijzelf, want anders loopt hijzelf gevaar. Een kat in het nauw."

Behandeling van een bedreiger met deze achtergrond begint vaak met bemiddeling bij praktische hulp. "Zo iemand heeft nogal eens bijkomende sociale problemen: geen huis, geen inkomen. Als je daarbij helpt, kun je iemand verleiden hulp aan te nemen. En je geeft iemand een stabiele basis die nodig is voordat je begint met behandelen."

"Het belangrijkste is om contact te krijgen met deze mensen", zegt de psychiater. "Dat je een band opbouwt waarna je kunt behandelen. Dat je afspreekt dat ze, als ze de burgemeester willen bellen omdat ze kwaad zijn, eerst met jou bellen. In het gunstige geval slaan medicatie of gesprekken helemaal aan. Maar het kan ook gebeuren dat de achterdocht blijft, maar dat iemand toch maar niet besluit om bedreigingen te uiten." Het hoeft overigens lang niet altijd om complete wanen te gaan, zegt Van Marle. "Iemand kan zich ook echt benadeeld voelen door een beslissing van de gemeente over een uitkering. Ook dan kan bemiddeling helpen."

Als een behandeling niet aanslaat of niet kan beginnen door het verzet van de patiënt, blijft het volgens hem altijd mogelijk iemand gedwongen op te nemen. "Je houdt altijd mensen over wie je zorgen hebt", zegt Van Marle. "En je moet kunnen vaststellen dat het om een ziekte gaat. Is dat niet zo, dan kun je niet veel bereiken bij iemand die nog geen strafbare dingen heeft gedaan. Dan is het aan anderen."

De lone wolves die het grootste risico opleveren, worden door justitie landelijk intensief gevolgd door een team waarin psychiaters en psychologen zitten die kijken welke behandeling geschikt is. Het proefproject werd opgetuigd na incidenten als de aanslag op Koninginnedag 2009 en de schreeuwer op de Dam (2010). Minister Opstelten (justitie) zei gisteren de proef uit te breiden naar mensen die bijvoorbeeld lokale politici bedreigen.

Prinsjesdag 2010, arrestatie van de waxinelichtwerper. FOTO'S ANP

Na het Apeldoorn-drama, Koninginnedag 2009.

Paniek door de Damschreeuwer tijdens de 4 mei-viering in 2010.

Na de schietpartij in het winkelcentrum in Alphen aan den Rijn, 2011.